

spreken; de verachting van de sacramenten; en de toenemende onverschilligheid bij velen tegenover een kerk waar zoveel misstanden heersten. Of moet men er ook een tikje bezorgdheid van de magistraat in zien voor haar eigen naam in de ogen van de hogere overheid, die scherp toezag op strikte handhaving van de placcaten tegen de ketters.

Toen Ingenwinckel reeds in 1535 overleed gold het zijn opvolger, Joost van Moerkercken, jongere zoon uit een riddermatig geslacht en sinds 1529 kanunnik aan de Dom te Utrecht, te benaderen. Dit gebeurde nog in datzelfde jaar. De vroedschap deed nu zelf een stap om in de behoefte van de parochie te voorzien: een heer Heynrick, die al eerder de parochie had gediend, werd in 1537 door de vroedschap aangenomen als vice-cureyt. De stad garandeerde hem een deel van zijn tractement. Intussen had de 'persona', de met de pastorie begiftigde Van Moerkercken, in 1535/36 een plaatsvervanger (nu cureyt genoemd) aangesteld, heer Vastaerd Willemsz., die overigens te Rotterdam geen onbekende was. In 1504/05 was hij reeds geïnstitueerd als vicaris aan het altaar van Johannes de Doper in de St. Laurenskerk. In 1522/23 deed hij vrijwillig afstand van deze vicarie om haar in 1532/33 opnieuw te aanvaarden. Deze heren, Vastaerd en Heynrick, moesten samen de parochie verzorgen.

Nu begonnen de moeilijkheden. Digna Marcelisd., de huishoudster van heer Vastaerd met wie hij in concubinaat leefde, moest in 1539 voor de schepenbank terecht staan omdat zij op klaarlichte dag op straat had lopen schreeuwen dat alle regeerders van Rotterdam waren 'dieven, verraders, Lutheranen en ketters'. Uiteraard kon het stadsbestuur een dergelijke zware beschuldiging niet over zijn kant laten gaan; men moet niet vergeten dat het gehouden was als regerende vanwege de Keizerlijke Majesteit diens strenge plakaten tegen iedere vorm van ketterij te handhaven.

Digna werd veroordeeld tot een boete van 200 guldens (een enorm bedrag, wanneer men bedenkt dat de koopkracht van de gulden toentertijd 200 à 300 keer zo groot was als nu) en verbanning van 101 jaar buiten de stad; werd ze er toch aangetroffen dan zou zij acht uur aan de kaak moeten staan en een stuk zou uit haar tong worden gesneden. Deze verbanning was een straf waarin zijdelings ook de cureyt werd getroffen. Zes weken later werd een zekere Heiltje Jacobsd. veroordeeld omdat zij had gezegd: 'waarom heeft men Digna verbannen en houdt desen verbannen bouff, desen ketter, heer Heynrick met zijn poppe het hoofd up'?